

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ АУДИТУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

ШЕВЧЕНКО І.О.

к.е.н., доцент

Харківського національного економічного університету

імені Семена Кузнеця

РОЖНОВА Т. Ю.

студентка

Харківського національного економічного університету

імені Семена Кузнеця

В 2014 році Україна включилась в процес міжнародної економічної інтеграції. Ринкові відносини виявляють необхідність у новій формі фінансового контролю – аудиту.

Раціональне застосування неможливе без застосування системи економічних заходів щодо додержання законодавства у галузі господарської політики, тобто без систематичного і діяльного аудиту та контролю з боку власників за виробництвом, розподілом і споживанням суспільного продукту і використанням суспільної праці, як живої, так і матеріалізованої.

Отже, аудит - це незалежна експертиза фінансових звітів та іншої інформації про господарсько-фінансову діяльність суб'єкта господарювання з метою формування висновків про його реальний фінансовий стан. [10, с.7]

За допомогою аудиту встановлюють причини і винних у відхиленнях із метою усунення негативних явищ і недопущення їх у майбутньому.

Існує багато визначень поняття «аудит», декілька з них наведено на рисунку 1.3.

Рис. 1.3 Визначення поняття «аудит» у нормативно-правовій базі та спеціальній літературі

Сучасні економічні відносини між власниками і керівництвом підприємства, між суб'єктами підприємницької діяльності та між суб'єктами підприємницької діяльності і державою вимагають незалежного аудиторського контролю, який повинен захищати майнові інтереси як власників, так і держави.

Метою аудиту є можливість аудитора висловити свою незалежну думку стосовно того, чи відповідає облікова інформація та фінансова звітність в усіх аспектах інструкціям, положенням, які регламентуються законодавством. [10, с.13]

Основне завдання аудиту полягає у збиранні та освоєнні достовірної та правдивої облікової інформації про фінансово – господарську діяльність суб'єкта і формування висновків про реальний фінансовий стан підприємства.

Паралельно з основним завданням аудит виконує низку завдань:

1. Видача рекомендацій щодо виправлення помилок, які було виявлено у процесі перевірки;
2. Проведення систематичного контролю за діяльністю суб'єкта господарювання для попередження помилок та надання допомоги при прийнятті управлінських рішень;
3. Надання допомоги при виборі стратегії розвитку суб'єкта господарювання на підставі одержаних даних при перевірці.

Вже більше ніж 15 років в Україні продовжує розвиватись аудиторська діяльність. За цей час ринок аудиторських послуг диференціював та відіграє досить важливу роль у розвитку економіки країни. Проте досить багато труднощів стримують розвиток аудиторських послуг. На сьогодні аудиторська діяльність зазнає змін: продовжують еволюціонувати види послуг, впроваджуються нові, жорсткіші умови, щодо тестування аудиторів.

На розвиток аудиторських послуг в Україні впливає низка факторів, серед яких:

1. цінова політика – за даними АПУ ціна на аудит та аудиторські послуги постійно зростає.
2. ініціатива проведення перевірки – вивчення динаміки розподілу аудиту на обов'язковий та ініціативний показує постійне зростання кількості ініціативних перевірок.
3. якість аудиту та аудиторських послуг - адже не зважаючи на міжнародні стандарти введення аудиту та на рішення АПУ, багато користувачів не задоволені якістю надання послуг аудиторами.

Також однією з проблем розвитку цієї діяльності є загострення конкуренції. Адже стрімкий розвиток цієї галузі економіки створює конкуренцію з боку міжнародних аудиторських фірм, що мають набагато більший досвід у наданні відповідних послуг. Тому поява їх на українському ринку посилить конкурентну боротьбу. Тільки постійний розвиток вітчизняних аудиторів і удосконалення, допоможе закріпитись у своїх економічних сегментах, тому потрібно постійно підвищувати кваліфікацію аудиторів, щоб бути конкурентоспроможними не тільки на вітчизняному ринку, але і на міжнародному.

За інформацією АПУ, аналізуючи стан аудиторської діяльності на сьогодні, аудиторські послуги потерпають від змін, що відбуваються в країні і це негативно вплинуло на розвиток відповідних послуг протягом останніх років. Так, упродовж 2018 року з Реєстру аудиторських фірм та аудиторів було виключено 136 суб'єктів аудиторської діяльності, а включено лише 37.

Паралельно зі зростанням обсягу наданих аудиторських послуг відбулося збільшення на 19,7% середнього доходу на одного суб'єкта аудиторської діяльності. Таким чином, незважаючи на постійне зменшення кількості суб'єктів підприємницької діяльності, які мають право здійснювати аудиторську діяльність, упродовж останніх шести років спостерігається стійка тенденція до збільшення їхнього доходу. (можемо побачити відповідне зростання на рис. 1.5).

Україні за 2014-2018 роки [25]

У регіональному розрізі лідером у сфері надання аудиторських послуг є Київ та Київська область, де в 2018 році цей показник склав 1634,5 млн. грн., що становить 82,8% від загальної суми наданих послуг по Україні в цілому.

Окрім вже зазначених факторів, що впливають на сповільнення розвитку аудиторської діяльності, слід згадати про уряд, який теж заважає цьому сектору вільно розвиватись. Адже держава встановлює безліч перепон і обмежень та намагається повністю контролювати діяльність аудиторів, зокрема через

Міністерство фінансів України, яке керує процесом, починаючи від початку діяльності аудиторської фірми, до виконання завдання та розроблення відповідних висновків.

Таким чином аудиторська діяльність не тільки урізноманітнила свої послуги, а й значно підвищила якість їх надання. Аудиторська палата постійно впроваджує програми для підвищення кваліфікації аудиторів.

Проте, це майже не відобразилось на обсягах доходу, навпаки дохід від аудиторських послуг постійно зростає, а вони користуються досить високим попитом. Хоча є перешкоди, що заважають аудиторській діяльності більш стрімко розвиватись, такі як: низька якість наданих послуг, адже багато споживачів скаржилися на некомпетентність аудиторів, тому покращення якості послуг, значно підвищить довіру споживачів до цієї діяльності; висока ціна на відповідні послуги-за даними АПУ ціни на аудиторські послуги постійно зростають, думаю що аудиторським фірмам слід переглянути цінову політику, щоб ціна дійсно відповідала якості наданих послуг.

Також для вирішення відповідних проблем, необхідно зважити на міжнародний досвід у цій сфері, закріпити і поглибити співпрацю з міжнародними аудиторськими фірмами. Держава, також має сприяти розвитку досліджуваної галузі, проте не контролювати повністю увесь процес діяльності. Проведений аналіз стану ринку аудиторських послуг в Україні свідчить про певні позитивні тенденції, але досліджувана діяльність потребує постійного розвитку та удосконалення.